Nro 40.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

z Wilna 5. Lutego / 16. Lutego Roku 1799. w Sobotę.

z Petersburga 25. Stycznia. / 6. Lutego.

Naznaczeni są kommandorami półkow: Kirassyerow Gudowicza 4 Podpółkownik Hołoweńskoy; Huzarskiego Szica, Półkownik Miłoradowicz. Generał Lieutenant Graf Szuwałow dla domowych interessow uwolniony od służby. Otrzymali rangę Generałow Lieutenantow Generał Maiorowie znayduiący się w Collegium woiennym Lewszin; i Szef regimentu muszkietyerow Fersztcr.

Półku Kirassyerow Essena 2. Półkownik Kozens został Generał Maiorem i Szefem półku Kirassyerow Szuwałowa. Generał Maior Kostilew uwalnia się od służby z pozwoleniem noszenia munduru. Półku iego Kirassyerow Szefem, i Ukraińskiey Kawaleryi Inspektorem będzie Generał Maior Xiąże Ramodanowski Ładiżeński. Półkownik, dziś Generał Maior Swieczin 2. naznacza się Szefem półku Kozensa, Kozens półku Xcia Ramodanowskiego.

Zostaią Podpółkownicy Półkownikami: woyska Dońskiego Denisow 10, Efremow, i Neśmianow. Admirał Mordwinow uwolniony od służby. Na mieysce iego mieć będzie głowną kommendę na flotcie czarnomorskiey i nad portami Admirał von Desin 1. Wice-Admirał von Desin 2. otrzymał rangę Admirała czerwoney flagi, zostawiony przy naywyższey kommendzie w Archangelu.

Znayduiący się w świcie JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Półkownik Riabinin, naznaczony Fligel Adiutantem Adiutant Wielkiego Xiązęcia Alexandra, Generał Maior Xiąże Czartoryiski 1. został Hofmistrzem Wielkiey Xiężniczki Heleny. Teyże Koniuszym naznaczony Adiutant Wielkiego Xięcia Konstantina Xże Czartoryiski 2.

z Wiednia 24 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Listy odebrane z Semlina przyświadczaią, iż rzeki Sawa i Dunay zamarzły tak dalece, że czterokonne wozy ładowne po lodach bespiecznie przechodzą. Kupcy z Państwa Tureckiego w znaczney liczbie przybywaią do miast w Węgrzech granicznych, na saniach wołami ciągnionych, dla zabrania towarow do Belgradu. W tey twierdzy czękaią wkrótce karawanu, który wszystko zaprowadzi do Constantinopola i Salonichi.

Przed kilko dniami wysłano z Semlina do naszey stolicy. Lipska, i Drezna, wiele przędzy Tureckiey, po odprawioney kwarantanie. Z regimentu Peterwaradińskiego, który załogą stoi w pomienionym mieście, kilkaset żołnierza wzięto na dopełnienie półków granicznemi zwanych; nadto iescze 160 maytkow z 4 Officyerami, którzy na statkach służyć będą, gdzie kaze potrzeba.

O Passwanie Oglou wiadomości iedne drugim są przeciwne. Mówiono niedawno, iż pokoiu szuka, i poddać się pragnie; dziś powiadaią, że do nowey kampanii przygotowania czyni. Jeżeli tak iest, negocyacye z Portą Ottomańską albo nie były rozpoczęte, albo też propozycye buntownika nie zostały przyięte.

Ten dowodzca, osadziwszy, iak wiadomo, twierdzę Watislam niedaleko Orsowy położoną, wysłał 500 ludzi do Borets, i to mieysce bez odporu żadnego opanował. Kommendant Turecki nie czekaiąc przybycia rokoszanow, uszedł z garnizonem i obywatelami. W Dubicy, Nowi, Trawnik, Zwornik, i całey Bosnii zgromadzaią się wcześnie Turcy, maiąc podobno na wiosnę wystąpić w pole, i pomagać Seraskierowi do przywrócenia spokoyności.

Prywatne listy z Constantinopola donoszą, że do d. 24 Grudnia żadnych raportow dokładnych Porta z Egiptu nie odebrała. Słychać było, iż Generał Buonaparte po wiadomym buncie mieszkańcow Cairu, okrutnie z niemi postępować zaczoł. Ktokolwiek odważył się bydź przeciwnym wodzowi Francuzkiemu, zginąć musiał;

miasta, wsie, i miasteczka obrócono w perzynę, na które padało podeyrzenie, że nieprzyiaciołom RPtey sprzyiały.

W przeciągu 3 dni, przybyło dwóch gońcow Neapolitańskich do naszey stolicy; aż do brzegow Po rzeki straż ich Cisalpińska prowadziła. Powiadaią że Generał Baron de Mack pod Capuą ma ieszcze 50 lub 60 tysięcy żołnierza, nie licząc korpusu spodziewanego z Liworny. Wódz pomieniony przypisuie wszystkie klęski woysk Króla Jmci Dwóch Sicilii, bitwie stoczoney pod Calvi, gdzie cała diwizya broń złożyła, a kommendant uszedł do Florencyi, i aresztowanym został.

Dwór nasz z drugim w Niemczech Mocarstwem umówił się względem przywrócenia kraiow straconych Królowi Sardyńskiemu. Przełożono Direktoryatowi konieczną potrzebę; ażeby ten Monarcha Państwo swoie odzyskawszy, mógł odtąd rządzić bez żadney przeszkody od Ministrow, Kommissarzow, i Generałow Francuzkich.

Kawaler Pesaro Szlachcic Wenecki, został mianowany Generalnym Kommissarzem Cesarza Jmci w Wenecyi i Prowincyach lądowych bywszey RPtey; dnia dzisieyszego wyiechał na sprawowanie urzędu. Następca Xiążęcia Friderika d' Orange ieszcze wiadomy nie iest. Mówią że Feldmarszałek Xiąże de Cobourg obeymie kommendę we Włoszech; lecz nic dotąd pewnego wiedzieć nie możemy.

Poseł W. Britannii od 6 iuż tygodni żadnych listow nie odebrał z Londinu; mrozy nadzwyczayne, i trudna z Anglii do Niemiec przeprawa przyczyna iest tego spóźnienia. Pod Manfredonia do wielkiey bitwy przyiść miało. Francuzi morzem przysłani, wylądować i miasto zaiąć chcieli. Oparły się woyska Neapolitańskie; okreta zaś Angielskie na odsiecz przybywszy tył wzieły, i po długim odporze, wszystkich przymusiły do złożenia broni.

z Krakowa 27. Stycznia z Gazety Krakowskiey.

D. 24. wieczorem przybył do naszego miasta Arcy-Xiaże Józef Królestwa Węgierskiego Palatinus, iadący do S. Petersburga. Tegoż dnia znaydował się na redución, i z nayżywszą od obywatelow radością był witany. Nazaiutrz rano prezentowały się Arcy-Xiążęciu wszystkie dikasteria, Biskup z Duchowieństwem, Magistrat i wiele osob znacznieyszych.

Przed południem oglądał Kościół Katedralny, Zamek, Akademią, i szkoły przygłówne; Kościół S. Piotra, Tribunał appellacyiny. Forum Nobilium; dóm celny, obserwatorium. Wieczorem znaydował się na teatrze; dnia zas wczorayszego przedsięwziął dalszą podróż.

z Wilna 9. Lutego.

Arcy-Xiąże Józef Królestwa Węgierskiego Palatinus, przybył tu d. 8; i po dwudniowym spoczynku udał się w dalszą podróż do S. Petersburga.

z Londinu 25. Stycznia z Gazety Hamburgskiey.

Rzecz iest nie wątpliwa, że Admirał Lord S. Vincent opuściwszy długie pod Cadix krążenie, powraca do portow Angielskich. Mieysce iego Lord Keith zastąpi, i flottę Hiszpańską w zupełney nieczynności utrzymywać będzie. Xiąże de Portland odebrał list od Hrabiego Balcaras z Jamaiki, 7 Listopada, w którym potwierdza się wiadomość o klęsce Generałowi O Neal zadaney, gdy osady nasze w Honduras attakował.

Późnieysze rapporta z pomienioney wyspy, tę między innemi uwagi godnieyszą wiadomość przyniosły, że Namiestnik Wielkorządcy, podał prożbę do Izby Reprezentantow, azeby pod opiekę kraiową przyięli Francuzkich emigrantow, którzy po ostatniey w Molé Nicolas kapitulacyi, z maiątkiem i niewolnikami wyspę S. Domingo opuścić musieli; póki względem ich losu Król Jmć nie postanowi.

Poseł Tomasz Grenville przedsięwziął podróż do Berlina. Sędziowie Hrabstwa Middlessex z przydanemi lekarzami nie dawno oglądali publiczne w Clerkenwell więzienie; pokazało się na pochwałę dozorcow: iż z 5. tysięcy więźniow tam osadzonych w 4. letnim przeciągu, tylko 17. osob z choroby umarło; dwóch zaś dobrowolną śmiercią życie zakończyło.

D. 18. rzadki zdarzył się przypadek w Plymouth. Wielka liczba Francuzkich ieńcow wyszła z więzienia, mur wybiwszy ze śrzodka, kilku ledwie zchwytano, inni statkami odpłyneli; lecz ponieważ wiatry są przeciwne, mamy nadzieię, że do Oyczyzny żaden nie powróci. Nie wiadomo ieszcze co się stało w Dublinie d. 22; gdy Wice-Król Lord Cornwallis podał Parlamentowi proiekt przyszłego ziednoczenia.

Tym czasem garnizon Irlandzkiey stolicy znacznie wzmocniony został. Powodem są do tego liczne zchadzki obywatelow unii przeciwnych. Jedna z nich na d. 19. postanowiła. Ze Reprezentanci nie maią prawa odmieniać Konstitucyą, ani też zrzekać się przywileiow narodowi służących; że Parlament Irlandzki tylko może utrzymać swobody i niepodległość kraiową; że unia wzrost daiąc władzy Ministrow, dla W. Britannii, równie iak dla Irlandyi będzie szkodliwą. &c.

Do tey uchwały przychyliły się całe Hrabstwa: Louth, Meath, i Drogheda.

Sposob myślenia Dublińskich obywatelow iest wiadomy. Miasto zaś i Hrabstwo Cork naygorliwiey żąda unii. Wielu w prawdzie urzędy zyskowne złożyło; nie wszyscy iednak, iak dawniey powiadano. Parnel Kanclerz skarbowy, podobno do tego zniewolonym został, iako się pokazuie z listu Wice-Krola Margrabiego Cornwallis, d. 15.

Zważaiąc pilnie, powiada Lord, com dnia wczorayszego słyszał od WPana, z żalem donieść muszę, że na urzędzie który dotąd piastowałeś, zostać nie możesz. Moim iest obowiązkiem nie podawać Parlamentowi proiektow, na których zawisła całość i bespieczeństwo W. Britańnii, nie maiąc pewności, że za utrzymaniem ich mówić będzie tak dostoyny urzędnik, iakim iest Kanclerz Skarbowy. *Cornwallis.*

W Londinie teraz i Anglii całey o niczym więcey nie słychać mówiących, iak o przyszłey unii z Irlandyą. Wielkie przeszkody znaydą się bez wątpienia. Interes prywatny, przesąd, nieukontentowanie rokoszanow gotowych z okoliczności korzystać, zapewne przydadzą sił Oppozycyi znaiomey. Lecz są w tym przekonaniu Anglicy, że trudności, chociażby większe od spodziewanych były, uprzątnie ręka do wielkich dzieł wdrożona.

Lord Cambden bywszy niedawno Wice-Krol Irlandyi, ma nad ziednoczeniem wiecznym dwóch narodow pracować. Potrafi zapewne wszystko do szczęśliwego końca przyprowadzić mąż, z talentow, oświecenia i pracy pożyteczney znaiomy dobrze Irlandczykom. Unia w każdym czasie pożądana, dziś staie się potrzebną koniecznie, gdy nieprzyiaciel rozsiewaiąc niezgodę, domową woynę wznowić usiłuie.

Oprócz miasta Cork, Waterford, i Limerik, kilka ieszcze handlowych unii sprzyiaią. Lord Maire Dublinu imieniem wspoł-obywatelow podał na pismie P. Foster dziękczynienie, iż będąc Oratorem Izby Niższey Parlamentu Irlandzkiego, iawnie wszystkim oświadczył, że na obradach w krótce następuiących żadney propozycyi Reprezentantom do rozwiązania podawać nie będzie, któraby do przyszłey Królestw Unii zmierzała.

O rokoszanach Irlandzkich nic nowego nie mamy; to pewna że Ministerium nasze wielkich trudności spodziewać się musi, ponieważ 8. regimentow Angielskich do Dublinu posłać umyśliło. General Stuart zdobywszy Minorkę, zatrudnia się teraz naprawieniem fortifikacyi w Port Mahon zburzonych przez Hiszpanow od r. 1782. Pisał do Anglii prosząc o posiłki w żołnierzu i ammunicyach.

W listach Lisbońskich czytamy, że po całym Królestwie Portugalskim czynić rozpoczęto naywiększe do woyny przygotowania. W Brezilii, mianowicie zaś w S. Salvador i Prowincyi Fernambuc powstały zamieszania, do których Indyanie wpływaią. Diwizyą woysk Hiszpańskich z pod Sevilli do Fuentarabia i innych miast obronnych przy granicy Francuzkiey między górami Pireneyskiemi przeprowadzono.

W Prowincyi Languedoc, w górach Cevennes zwanych, nie ustaią domowe rozruchy; z Madritu piszą, że dawni Szuanow dowodzcy broń dostarczyli mieszkańcom, i sami przywodzą. Mieysce iest do przystępu trudne, łatwe do obrony. Tam na początku 18. wieku, pod Ludwikiem 14. powstał rokosz straszliwy. Marszałek Villars bardziey dobrocią niż orężem zniewolił do pokoiu buntownikow, Camisards zwanych.

Lord Macartney Wielkorządca w Przygórku Dobrey nadziei, ma w krótce powrócić do Oyczyzny. Na wielu mieyscach w Irlandyi, mianowicie w Hrabstwach Wexford, Wicklow, i Kildare; odnowiły się przeszłoroczne bezprawia. Zabóystwa i mordy są codzienne; malkontenci podpalaią domy tych obywatelow naybardziey, którzy iawnie unii sprzyiaią. O milicyi Yeomen zwaney, która się potężnie przyczyniła do potłumienia rokoszu, tak sądzą dziś spiskowi, że albo z niemi się złączy, albo przynaymniey obojętną zostanie.

Dwóm piechoty regimentom do Gibraltaru płynąć kazano, z artilleryą, na mieysce woysk zaprowadzonych do Minorki. Z pomienioney twierdzy wyszedł pod żagle z częścią garnizonu Generał Doyle; do Liworny lub Neapolu, nie wiadomo. Garnizon wyspy Guernesey wzmocniono. Dla Krola Candy na wyspie Ceylan kosztowne podarunki zawiezie okręt Kompanii Wschodnio-Indyiskiey; część znacznieysza złożona iest z sztuk mechanicznych roboty naypięknieyszey.

Aresztowanie Lorda Camelford stało się następuiącym sposobem. D. 12. pocztą do Douvres przybywszy, iadł obiad. Potym z rybakiem zrobił umowę taiemną o przewoz do Calais, chcąc tam iakies towary przedawać. Maiąc go w podeyrzeniu rybak, rzecz obiawił iednemu z Urzędnikow mieyscowych. Ten aresztował Lorda na bacie do żeglugi gotowego. Camelford nie czynił odporu, nazwisko swoie powiedział, tytuł przemilczał, i nazaiutrz rano pod strażą do Xcia de Portland odesłany został.

z Paryża 24. Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Miasto nasze dotąd iest spokoyne; lecz iuż się zbliża czas elekcyi; partyę narod dzielące myślą o sobie; mianowicie zaś w Departamencie Saone i Loire agenci lud nakłaniaią, ażeby tych obrał Reprezentantami, którzy zeszłego roku obrani, do prawodawczego zgromadzenia przyiętemi nie

byli. Z drugiey strony Direktoryat chcąc się utrzymać przy dawney władzy, przyiacioł swoich obywatelom zaleca.

Listy pisane z S. Domingo w dni 20. po oddaleniu się Generała Hedouville, to iest 22. Listopada, donoszą, iż porządek i spokoyność na tey wyspie panuią. Pogłoska o mniemaney niepodległości dotąd się nie ziściła. Urzędnicy dawniey postanowieni postrzegaia pilnie, ażeby prawa zachowane były. Generał en chef Toussaint oświadczył przed narodem, że ten iedyny cel iest pracy i zabiegów iego.

D. 17. Radzie 500. podano proiekt o edukacyi publiczney. Przeciwił się onemu Reprentant Sherlok, dla tego iż ćwiczenia gimnastyczne i woyskowe, nauka rzemiosł i kunsztow, przepommianą była. Radził więc takie napisać prawo, ażeby wszystkie dzieci bez wyłączenia, od lat 7. do 10. doskonaliły się w szkołach pierwiastkowych; od roku zaś 19. do 21. ćwiczyły się w manewrach. Myśl Sherloka pochwalono; proiekt iednak w przewłokę poszedł.

Teraz zgromadzenie prawodawcze zatrudnia się pisaniem nowych ustaw dla Korsarzow; przyidzie nakoniec podobno do tego, że okręta neutralne prawem zasłonione będą od zbóycow chciwości. Co ieśli nastąpi, dzieło całe przyznać należy Ministrowi zagranicznych interessow Talleyrand Perigord. Co większa, Direktorowie niektórzy Kommissarzow wyznaczonych przynaglaią, ażeby rzecz kiedyżkolwiek kończyli.

Chociaż znaiomy Haller do Włoch wyiechał, bankowy proiekt nie upada, powiadaią że onego ustawy w krótce będą ogłoszone. Hrabia Cabarrus przybył do naszey stolicy i do Hagi pośpiesza iedynie dla umówienia się względem handlu piastrami Hiszpańskiemi. Z swoiey strony Minister morski Bruix umyślił wprowadzić reformę do flotty naszey; półowa Officyerow ma bydź skassowaną. Direktoryat nie dawno podniosł go na stopień Wice-Admirała.

Dziwna iest nie iednemu powolność Direktoryatu, który mieysce wygnania dla deportowanych, nie iuż w Cayenne, lecz na wyspie Oleron bliskiey brzegów naszych wyznaczył. Ktokolwiek iuż na deportacyą skazany został, a dotąd prawu posłusznym nie był, w 5 dniach, ieśli zechce, pasport do Oleron otrzyma, i maiątek od sekwestru uwolni. Nawet w Cayenne pozostali w życiu wygnańcy do pomienioney wyspy będą przewiezionemi.

Rozgłoszono dawniey, że przyiaciel Direktora Barras, Botto do Wiednia wyiechał. Pokazało się teraz że w stolicy naszey chorobą iest złożony. Direktoryat 200 tysięcy liwrow rozdać kazał w Paryżu na ubogich. Liczba ich zawsze wielka, teraz się powiększyła bardzo znacznie.

Szczęściem nadzwyczayne mrozy iuż ustały; d. 21 deszcz wypadł.

Generał Berthier ani do Ankony, ani też do Marselli nie przybył; dziś mówią że zawinoł do portów Corsykańskich z bratem Generała Buonaparte, z którym, według powieści mocno się poróżnił. 70 millionow liwrow, które Król Jmć Sardyński zebrać roskazał z przedaży dóbr Duchowieństwa Piemontskiego, sekwestrował niedawno Generał Grouchi, Kommendant woysk Francuzkich w Turinie.

Wszystkie pisma Paryskie nie dawno głosiły, że Direktoryat odebrał rapport urzędowy o wkroczeniu do Neapolitańskiey stolicy Generała Championnet; dziś wyznaią wszystkie, że tę wiadomość wyczerpneły z prywatnych listow.

z Florencyi 15 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Konsulowie Rzymscy mieszkańcom kraiu swoiego zalecili aresztować i rozbraiać ludzi, którzy pod prawdziwym lub zmyślonym nazwaniem Neapolitańskich zbiegow, ieńcow, &c. naprzykrzaią się teraz, mianowicie podróżnym. Kto ich do domu przyimie, 200 szkudow zapłaci. Zchwytanych odsyłać trzeba do zamku S. Anioła. Po chwili władźa wykonawcza ma wskazać Francuzom miasta, wsie i miasteczka, które bydź maią rozbroione.

Dziś wiadomość odbieramy, że Neapolitańskie woyska z Liworny do Porto-longone przeszedłszy, ztamtąd odpłyneły do Palermo. Generał Miollis był w naszey stolicy, pośpieszaiąc z Luki do Reggio główney kwatery Generała Joubert. Przed portem Liworno ukazało się kilka woiennych okrętow Angielskich d. 10; zawinąć iednak nie chciały; d. zaś 12 weszły płynące z Neapolu dwa zbroyne statki, Angielski i Liguryiski.

Chociaż woyska Francuzkie mamy zewsząd na granicach, spokoyność wnętrzna w kraiu Toskańskim nietkniętą została. Poddaństwo daie codzienne dowody przywiązania Wielkiemu Xiążęcia. Mocą ugody zawartey rząd nasz oprocz 80 tysięcy szkudow zapłaconych Generałowi Serrurier, gdy ustępował z Pistoia, zapłaci ieszcze 500 tycięcy liwrow. Posłużą do tego srebra w skarbie od obywatelow złożone w samym początku dzisieyszych rozruchow.

Z Luki piszą, że d. 11 Francuzi rekwizycyą zaieli, złoto, srebro, konie i karety nawet szlachetnych mieszkańcow, żołnierzy kraiowych rozbroiono, więzniow za opinie darowano wolnością; z arsenału wzięto 12 tysięcy ręczney broni, i wiele armat, które służyć będą do osadzenia batteryi w odnedze Spezzia założonych. Twierdza RPtey Łukieskiey Veraggio, na d. 6 przyieła garnizon Francuzki.

Reszta w Dodatku.

№ 40.

DODATEK DO KURYERA LITEWSKIEGO

z Wilna 6. Lutego / 16. Lutego Roku 1799. w Sobotę.

Odezwa którą Krol Jmć Dwóch Sicilii wydał do poddaństwa d. 19 Grudnia, to w sobie zawiera. Postrzegłszy że nieprzyiaciel Państwo moie naiechać umyslił, stanołem posrzod was, wierne poddaństwo, gotuiąc się bronić religią, życie, honor i własność naszę; naraziłem się na wszelkie przypadki. Dziś zbawienie iest wręku waszym; mała nieprzyiacioł liczba; chcieycie, a wnet ocalicie wszystko.

Niech ludzie odważni, kochaiący Boga, religią, i własność, porwą się do broni. Niech przypomną, że milicya nowozaciężna, utrzymała na głowie Oyca moiego Neapolitańską Koronę. (podczas woyny o sukcessyą Austryacką, gdy Xże Lobkowitz Generał woysk Maryi Teressy naiechać kray zamyslał, pod panowaniem Karola 3.) Nigdy od wiekow obywatele Neapolitanscy trwoźliwemi nie byli.

Dziś gdy bronić macie sprawę Boga, Króla waszego, i własną, kto was pokonać zdoła! Lecz ieśli z ochotą niestaniecie do boiu, zginie wszystko. Idzcie więc odważnie przeciw nieprzyiacielowi, nie dozwalaiąc wkraczać do kraiu; a ieśli iuż wtargnoł, niech śmierć i grob swóy tu znaydzie. Ufaycie Panu Zastępow; ten w sprawie swoiey da pomoc; tu każdemu walczyć potrzeba koniecznie kto kocha Boga, wiarę, i Oyczyznę.

Ferdinand.

z Rzymu 8 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Konsulowie nasi wszystkich obywatelow złożyli z urzędu, którzy nie uciekali do Perugia przed Neapolitańskim woyskiem. W Rzymie dziś naywiększa nędza; żywność niesłychanie droga; nadzwyczayne zimno przywiodło obywatelow do palenia stołow, stołkow &c. Ztąd między ludem wielki rozruch; Konsulowie iuż myślili ustępować do zamku. Woyska Francuzkie spokoyność przywróciły, mianowicie zaś obietnice zprowadzenia zboża z kraiu Neapolitańskiego.

Rząd myśli zkąd ma pieniędzy dostać. Tym czasem opłatę na pocztach zwyczayna podwyższono. Nie wiadome szczegnły bitwy pod Capua; o którey u nas urzędownie doniesiono; podobno wiele z obu stron krwi przelano. Francuzow po dwakroć, iak inni mowią, pięćkroć od szturmu odparto; po 7 tysięcy ludu legło z obu stron.

Stan miasta Neapolu ma bydź opłakany; rozróżnieni obywatele między sobą walczyć zaczeli. Championnet wzywa, mianowicie żołnierzy do łączenia się z woyskiem Francuzkim, przyrzekaiąc Officyerow utrzymać na dawnym stopniu. Nasi Konsulowie kazali wszystko przygotować do illuminowania Kopuły S. Piotra, gdy Neapol będzie zaięty. Wszakże są to pogłoski same; Sekretarz Bassal wyiechał do armii; kazali mu podobno Konsulowie obeymować nowo-zdobyte Prowincye imieniem RPtey Rzymskiey.

z Bononii 13. Stycznia z Gazety Hamburgskiey.

Król Jmć zabawiwszy dni kilka w mieście naszym, przedsięwziąć ma podróż do Liworny. Dnia wczorayszego wieczorem przyszło 3. tysiące Francuzkich grenadyerow z Departamentu Cisalpińskiego Reno; mieysce ich zastąpiła młodź nowo-zaciężna. Dziś pomieniona diwizya udała się do Romanii.

z Mediolanu 13. Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Od dwóch tygodni doznaiemy tu nadzwyczaynego zimna. Rzeka Po lodem iest okryta, i z brzegow potężnie wylała. Most pływaiący pod Placencyą zniszczony. W kraiu naszym zaczęto iuż wybierać młodzież do woyska. W Piemontskim wszystkich mieszkańcow rozbroiono. Z regimentow Sardyńskich bardzo wielu żołnierzy ucieka.

z Wenecyi 18. Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Dnia dzisieyszego obchodziliśmy uroczyście pamiątkę doroczną wkroczenia woysk Austryackich do naszey stolicy. Wieczorem ieszcze ieden regiment posła-

no do Legnago. Cała armia w Prowincyach dawniey Weneckich rozłożona iest iak następuie: w Padwie 2. regimenta; 2. w Weronie; 2. w Vicenza; 2. w Rovigo; 1. w S. Martino; 2. w Bussolengo; 1. w Adria; 1. w Bassano; 1. w Montagnana; 2. w Treviso; 2. w Udine; 1. w Portonone; 1. w Palina; 3. w Wenecyi.

z Colonii 16 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Twierdza Ehrenbreitstein coraz bardziey iest ściśniona, wioski okoliczne woyskiem Francuzkim napełnione, pilnuią ażeby garnizon nie miał żadney kommunikacyi. Po trzykroć kommendant wysyłał Maiorow: Faber i Spiegel do Generała Dallemagne, prosząc ażeby przynaymniey obywatelom w Thal mieszkaiącym żywność zprowadzać pozwolono; ponieważ garnizon nie potrzebuie niczego; lecz nic nie otrzymał.

z Stuttgardu 15 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Dnia wczorayszego przez Canstsad przechodziła diwizya woysk Palatińskich, należąca przedtym do garnizonu w Manheimie. Wszystkie woyska Elektora Jmci Bawarskiego, co dotąd stały nad Renem, do Bawaryi powracać muszą. Te zas regimenta, które się znayduią w Westfalii, póydą do Oyczyzny przez Bamberg i Nuremberg.

Od brzegow rzeki Lahn 17 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Maior Spiegel z Kapitanem Trautenberg był ieszcze raz czwarty u Generała Dallemagne. Wczora wieczorem widziano race z twierdzy Ehrenbritsteinu wypuszczone. Woyska Francuzkie w Xięstwie Berg stoiące, żywność od obywatelow mieć będą, według zaszłey umowy.

z Walendar 23. Stycznia z Gazety Hamburgskiey.

Twierdza Ehrenbreitstein; nieskutecznie przez Generała Jourdan oblężona w roku 1795. i 1796, naostatek r. 1797. w Kwietniu przez Generała Hoche opasana, wytrzymawszy 20. miesięczną blokadę, poddała się nakoniec. Kapitulacyą wczora podpisano. Garnizon nie miał żywności żadney, ani lekarstw; w dniach ostatnich funt końskiego mięsa kosztował kilkanaście graycarow, psiego dziesięć.

Warunki podpisaney kapitulacyi następuią: 1. Garnizon póydzie gdzie się podoba, z honorami; bataliony zabiorą działa i bagaże. 2. Armaty i ammunicye do twierdzy należące, Francuzom wydane będą. 3. Garnizon z 1300. ludu złożony, wynidzie d. 26; konie i wozy potrzebne Generał d'Allemagne dostarczy.

Tym więc sposobem upadła twierdza siłą nie dobyta; Francuzi zamyślaią postawić w niey załogę z 4. tysięcy złożoną. Na mieysce dawney artilleryi nowa ma bydź zprowadzona. Po zniesieniu fortifikacyi w Neuwied przedmostowych mówią o założeniu nowych w Rothenhanen.

z Coblence 25. Stycznia z Gazety Hamburgskiey.

Zawczora Maior Faber był u nas; z nim do Ehrenbreitsteinu poiechał ieden z Francuzkich Generałow. Nastąpiła zatym twierdzy kapitulacya, głodem wymuszona. Zewnętrzne fortifikacye iuż są woyskiem zastąpione. Jutro garnizon dwóma diwizyami wyciągnie do Frankfortu. W mieście naszym i okolicach aresztowano wiele osob obwinionych o dostarczoną żywność oblężonym.

z Bruxelles 24. Stycznia z Gazety Courier du Bas-Rhin.

Podobno wyprawa wielka przeciw insurgentom wzięła pomyślny skutek; przynaymniey nam wmawiaią, że w okolicach Arschot, Hasselt, Judoigne, wszystkich rozproszono. Zatym woyska na leżach tak staneły, ażeby w przygodzie łatwo się zebrać i dać pomoc sobie mogły wzaiemną. Generał Jardon z kolumną swoią powrócił do Departamentu Ourthe; miasto iednak nasze oblężone będzie, póki podatkow nie zapłaci, i młodzieży do woyska nie wyda.

Wielu obywatelow naszych aresztowano, podeyrzanych o korrespondencyą z insurgentami. Ci blisko brzegow Mozy walczą codziennie, komu szczęście sprzyia, trudno wiedzieć, to tylko pewna, że zwycięstwa i klęski wiele kosztuią z obu stron. Jeńcow przewieziono do Luxemburga, gdzie iuż 7 dowodzcow na śmierć skazano. Las Soignies, i Brabancya Walłońska pełne są rokoszanow. Z Hagi piszą, że armia narodowa Batawow, na dwie diwizye podzielona, liczy 25 tysięcy żołnierza; połowa ma iść do Renu, iesliby woyna wybuchneła.

Od granic Szwaycarskich 22 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Dziennik Direktoryatu naszego donosi, że na d. 19 w Mediolanie mówiono o wielkiey bitwie stoczoney pod Aversa między Capuą i Neapolem; Generał Rey zabitym został; raniony Championnet. Rapportow urzędowych czekamy. Traktat handlowy Szwaycarow z Francyą wkrótce podpisany będzie.